

Дистанційне навчання: все про права та обов'язки учнів і вчителів

Що заборонено під час дистанційного навчання

- За відсутність учня не можна ставити двійку – у клітинці журналу має бути «н».

Відповідно до постанови уряду учень зобов'язаний пояснювати свою відсутність на уроці та підкріплювати ці слова відповідною довідкою.

У постанові йдеться, що причинами можуть бути: хвороба, сімейні обставини, візит до лікаря, лікування в санаторії, візит до військкомату чи інших органів державної влади або самоврядування.

- Ставити двійку, якщо учень не виконав завдання через технічні проблеми.

Незадовільна оцінка через технічні несправності – це недопустимо. Така поведінка вчителя є порушенням критеріїв оцінювання. Якщо учень скотактувався з викладачем і повідомив, що у нього немає інтернету, то повинен отримати другу спробу для виконання завдань.

- Змушувати учнів вмикати відеокамери.

Деякі вчителі вважають за належне вилучати дитину з відеоуроку, якщо вона відмовляється увімкнути камеру. В законі про освіту та Конституції йдеться, що такі дії порушують права дитини на повну загальну середню освіту і її обов'язковість.

- Фотографувати учнів під час уроку.

Вчителі часто роблять скріншоти або запис екрану і діляться ними в мережі, але це порушує право дітей на приватність. Перш ніж увімкнути запис або зробити скріншот варто попередити учнів, хто не хоче – може просто вимкнути камеру.

- Давати дітям увесь матеріал на самостійне опрацювання.

Учителю потрібно визначитися з платформою проведення онлайн-уроків. Зазвичай, вчителі працюють в Google Classroom і Zoom. Платформи викладання мають бути безкоштовними.

Що дозволено під час дистанційного навчання

Учень та вчитель мають право на кілька хвилин відлучитися з онлайн-уроку. Причину не обов'язково вказувати, досить просто написати про це у чаті.

Також батьки можуть отримати пояснення від школи, чому умовно вчитель математики не вичитує дітям всі уроки.

Учитель зобов'язаний дотримуватися розкладу, а форму викладання він обирає самостійно. Однак виконання програми є обов'язком учителя. Згідно із Положенням про дистанційне навчання, щонайменше 30% матеріалу має викладатись у синхронному режимі.

Куди скаржитися на погане навчання

Якщо у вашій школі є такі порушення, то зверніться до директора школи й нагадайте, що засновник закладу освіти, відповідно до Положення, має організувати системно-технічне забезпечення дистанційного навчання у закладі освіти. А якщо директор не відреагував на ваші прохання та заяви – зверніться до відповідного управління (департаменту, відділу) освіти.

Обов'язки батьків під час дистанційного навчання

Згідно із українським законодавством, батьки також відповідають за освіту дітей і повинні докладати зусилля, аби дитина отримала доступ до освіти. А згідно з інструкціями МОН, якщо дитина не вчилася без поважної причини понад десять днів, то про це мають бути поінформовані відповідні служби у справах дітей.

Таким чином в Єдиному державному реєстрі судових рішень з'явилися справи, де батьків звинувачували у тому, що вони не змогли організувати для дитини дистанційне навчання. Часто такі справи закривали або давали батькам усне попередження.

Наприклад, Новгород-Сіверський районний суд Чернігівської області розглядав справу, де матір звинувачували в тому, що вона не приділяла належної уваги своєму сину на дистанційному навчанні. Жінка провину визнала, вказавши, що під час карантину її син перебував у бабусі, де не було змоги підключитися до інтернету, хоча всі домашні завдання дитина робила і надсилала вчителям через телефон. Зважаючи на це, суд також обмежився усним зауваженням.

Хто має забезпечити учнів та вчителів технікою

У Міністерстві освіти і науки визнають, навіть попри виклики пандемії система ще не здатна повністю забезпечити школи інтернетом і технікою. З 14 800 шкіл, які працюють в країні, 43 навчальних заклади досі без інтернету, а 2,5 тис. шкіл мають дуже слабке з'єднання.

Відповідає за матеріально-технічне забезпечення шкіл місцева влада. Крім того, у 2021 році з державного бюджету заплановано 1 млрд грн субвенції місцевим бюджетам для облаштування робочого місця вчителя комп'ютерним обладнанням. А поки що батьки вимушені самостійно купувати дітям всю необхідну техніку.

Труднощі дистанційного навчання

Проблеми з дистанційною освітою зачепили навіть розвинені країни світу. Дослідження Центру демографічних наук Оксфордського університету серед учнів нідерландських шкіл показало, що за вісім тижнів такого навчання діти з високими успіхами недовчили п'яту частину матеріалу, а решта учнів не засвоїли й половини з усього, що їм викладали.

В Україні ситуація не краща, якщо приватні школи ще проводять повноцінні заняття, то багато державних шкіл нехтують тривалістю та якістю дистанційних уроків. Так само не налагоджена система перевірки уроків, кожен вчитель пропонує своє, а діти губляться між посиланнями, поштою та логікою викладання кожного предмету.

Учитель своєю чергою також став заручником ситуації. Спершу вони шукали собі техніку, потім вчилися працювати з нею, а далі було найважче – переробити методику викладання. Занотовані конспекти не підходять для дистанційної освіти, тож вчителі почали писати презентації та шукати додаткові підходи, щоб зацікавити дітей.

Ще є одна проблема – списування. Здавалося б, а хто з нас не списував у школі, але тут питання в регулярності. Навіть успішні діти перестали сумлінно вивчати формули та самостійно писати усі роботи – в цьому немає сенсу, якщо перед тобою розгорнута книга.

Випускники шкіл узагалі живуть у постійній невизначеності, що також позначається на їхньому психоемоційному стані та навчанні. Скасування ДПА, перенесення пробного ЗНО, намагання організувати випускний, репетитори – і це ще геть не повний перелік турбот 11-класника.